

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală

Intemeietori: Dr. N. Bălan, Dr. I. Broșu, și Dr. Silviu Dragomir.

Abonamentul:

Pe un an 20 Cor.
Pe o jumătate de an 10 Cor.
Pe 3 luni 6 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa:
„GAZETA POPORULUI”, Sibiiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI”
Sibiiu, Strada Urezului Nr. 41.
Apare în fiecare Duminecă.

Inserțiuni și anunțuri se primesc la
Administrația gazetel.

Un șir cu litere mărunte întâia-ora 1 cor.
a doua și a treia-ora 80 fileri.

+ Gheorghe Pop de Băsești.

Cine nu cunoaște acest nume bine sunător?

Departe de noi, imprejmuit de tipetul sălbaticilor săcui, fără de cântare dulce de prohod și fără de preot, care a trebuit să se refugieze în munți, sieriul lui badea Gheorghe a fost pogorât în mormânt. Dărzul președinte al partidului național duce cu sine în groapă amintirea paginilor celor mai glorioase clipe ale istoriei, pe cari le-a trăit neamul românesc în zbuciumul sau către lumină și libertate. A fost un om cioplit dintr'o singură bucată. Omul convingerilor mature, al energiei de fier și-al faptei.

În vremurile celor mai grele încercări, Gheorghe Pop de Băsești și-a păstrat cumpătul cu o putere de voință pe care n'o putea înfrânge nici vijeliile cele mai cumplite. A luptat, a suferit, a biruit. A luptat la 1906 și 1909 când și-a pus pieptul stavilă împotriva „trădătorilor de neam” de talia unui Siegescu și-a trebuit să îndure pentru statornicia credințelor sale, loviturile patului de pușcă al jandarmilor ungurești. A suferit la 1895, când pentru credeul sau politic, care era să fie deopotrivă și temelia cea mai neclintită a înfăptuirii aspirațiilor noastre naționale, a fost nevoit să îndure umezeala temniței de un an dela Vaț. A biruit, când în 1 Decembrie 1918 pronia cerească i-a îngăduit să conducă marea adunare dela **Alba-Iulia**, care a pecetluit printr'un gigantic salt înainte, soarta și viitorul neamului românesc pentru totdeauna.

La Alba-Iulia, am avut prilejul să-l văd pe acest bătrân frumos, cărunț și plin de energie tinerească cea din urmă oară. N'a pregetat să-și lase vatra sa scumpă, în cele mai grele împrejurări făurite de revoluție, pentru de-a putea zări încoronându-i-se în chipul cel mai strălucit, munca de zeci de ani, careia îi închinase tot prisosul voinței sale. Parecă-l văd. Cu o iubire nețarmurită, cu lacrimi în ochi și cu glasul tremurând de puterea simțirii, dupăce badea Gheorghe și-a talmăcit bucuria mare ce i s'a hărăzit de Tatăl ceresc, de-a fi în

stare a conduce și această adunare, la care cine știe, cutezam a ne gândi poate numai în visurile noastre cele mai îndrăznețe, el sfârși astfel:

— Și-acum, trebuie să vă spun că voi cu toții îmi sunteți așa de dragi, încât dacă mi-ar fi cu puțință v-aș îmbrățișa și v-aș strânge la piept ca pe niște fii ai mei. Mulțumesc providinței, pentru darul care mi l-a păstrat. Și încheindu-mi cuvintele, la-

Curge sânge mereu...

Vești triste ne sosesc dinspre partea Bănătlui.

Ungurii, pentruca să dovedească antantei, că ei nu pot sta liniștiți, rupându-li-se din țară Transilvania noastră, s'au pus pe omor, pe jaf, pe tâlhărie. Bată-i Dzeu de săcui și de cine le-a adus porodita pe plaiurile acestea. Parecă mi-e și groază să spun ce s'a întâmplat. Condeii mi se înlemnește între degete, inima îmi zvâcnește de durere, și lacrimi îmi picură pe hârtia albă, printre șiruri. Ce să vă spun? Am arătat în atâtea rânduri câtă spaimă și supărare au pricinuit hoardele ungurești bieților noștri românași, rămași dincolo de așa zisa linie demarcațională, hotărâtă prin contractul de armistițiu, încheiat în toamna trecută cu generalul italian Diaz. De-atunci fiara ungurească a prins putere și acum bea sânge românesc.

În clipa aceasta de durere fără margini ne gândim la omorul dela **Șiria** din preajma Bănătlui. Ce s'au gândit să facă ucigașii lui Károlyi și-ai republicei maghiare? În ura lor nepolitică fiarele săcuiești au pătruns în comună, au așezat mitraliere la tot colțul de stradă, au început să arunce granate de mână, și după un atac sălbatic, le-a reușit să se înstăpânească pe **Șiria**. Atunci a început omorul. Pe fruntașul avocat Dr. I. **Hotăran**, care era conducătorul fără preget al poporului, l-au dus cu dânsii; au pătruns apoi pe fereastră în casa acestui vrednic conducător al nației și cu gloanțe de pușcă au ridicat viața soției avocatului Hotăran și-a fiului ei mai tânăr. **Șiria** este în clipa aceasta stropită de sânge nevinovat. Peste 60 de bărbați,

sați-mă să grăiesc împreună eu dreptul Simion și să mă rog eu el: „**acum slobozește pe robul tău stăpâne, că văzură ochii mei mântuirea ta care ai gătit-o înaintea feții tuturor popoarelor**”.

Cuvintele acestea, rostite de Gheorghe Pop de Băsești, au primit în clipa aceea o măreție neobiceinuită. Socot că acela care a avut fericirea să le audă, nu va putea să le mai uite nici odata.

Dormi în pace mare luptator al vremilor noastre de mărire!!

femei și copii au căzut, străpunși de glontul și baioneta maghiară. Morții zac pe uliți. Ca un al doilea Irod, s'au năpustit urmașii lui Arpad asupra acelor, cari își cer drepturile lor. Gemetul, țipetele și strigătul după ajutor răsună acum din toate părțile. Mor oameni nevinovați, mor copii și mamele aleargă cu pieptul sfâșiat de sabie pe uliți. Ce să facem? Ce să începem? Pentru ce stăruim oare cu mâinile în sân? Suntem poate așa de lași, așa de ticăloși, așa de slabi, încât să nu mai fim în stare a ridica brațul spre scutul acelor, cari se prăpădesc lipsiți de apărare?

Sus deci fii ai Ardealului! Veniți la arme! Ne chiamă **Șiria**, Hălmașul și Bănătlul însângerat....

Pentru ce s'a oprit oștirea României în înaintarea ei? Pentruce nu sboară odată peste această nedreaptă linie demarcațională, hotărâtă fără de știința și învoirea noastră? Ne pier părinții și copii. Noi cunoaștem numai o singură linie: este aceea, până unde se întinde graiul nostru, sângele nostru, limba noastră. Și dreptul asupra acestei linii nu ni-l poate trage la îndoială nici **Parisul**, nici **Londra** și nici **Roma**. În graba cea mai mare pretendem să se aducă la cunoștința marilor sfinți dela Paris suferințele noastre. Dar nu numai atât. În aceeași clipă în care telegrama va porni la Versailles, o altă telegramă să fie dată la **Soborșin** și **Ciucea**. Și telegrama aceasta să fie așa: porniți înainte! Am răbdut destul! Cucerii ce-avem de cucerit!

Dreptul și dreptatea sunt cu noi. Cine este deci împotriva noastră? Morții dela **Șiria** strigă după răsbunare.

Imprumutul național.

Alcătuirea și înfăptuirea României-mari, pe care așa de mult am dorit-o cu toții, este astăzi aproape un vis împlinit. Ne-a reușit cu ajutorul bunului Dumnezeu, să ne rupem din cuprinsul statului ungar și să ne alipim de țara noastră, ce ne așteaptă de veacuri cubrațele deschise. Ne-am înveselit, am jucat și-am înălțat cântece de viteză în slava cerului. Dar trebuie bine să se știe, că o țară așa de mare și de bogată și de frumoasă cum va fi România-mare, nu se poate pune la cale numai cu jocuri, cu petreceri și cu cântece. Bune vor fi și acestea la timpul și la locul lor. Nici nu ne-ar plăcea chiar ca după atâtea năcazuri câte le-am îndurat, să-i vedem pe oameni triști, supărați și cu capetele plecate.

Am cântat și am jucat, acum însă pe lucru cu mic cu mare!

Toate neamurile străine din jurul nostru lucrează și se zbat cu cea mai mare îndârjire, pentru zămislirea țării lor și pentru stabilirea bunei rânduieli. Asemenea deopotrivă să se facă și în cuprinsul țării noastre. Este în deobște cunoscut, că numai pe cel tare îl cinstește lumea. Trebuie și noi să ne întărim. Pentru aceasta consiliul dirigit de din Sibiu a socotit de bine și înțelept lucru, să înfăptuim și noi ardelenii o armată națională, cu ajutorul căreia, în caz de lipsă, să putem ține piept ori-și-cărei primejdi cât de mare. Și vin flăcări mereu de ți-e mai mare dragul să-i vezi și să-i asculți. Ca mâne armata ardealului va răsări mândră în cuprinsul României-mari, de-o să se mire lumea întregă de vitejia și frumusețea ei.

Pentru susținerea unei oștiri, cu tot ce se cere ca să-și ajungă scopul, este de lipsă, pe lângă oameni și de mult ajutor bănesc. Căci fără de

bani nu poți face nici doi pași, necum să cuprinzi o țară și să înființezi ordine între hotarele ei. Din pricina aceasta, s'a pus la cale un așa zis „Imprumut național” care este cu scopul făcut să acopere cheltuielile mari trebuincioase spre organizarea și întărirea noului stat românesc, mărit prin alipirea Transilvaniei, Bănățului și părților ungurene locuite de români, la regatul României.

Acest imprumut național, care în împrejurările de azi, dă cea mai mare cheazășie că omul nu-și poate pierde în nici un caz banii, ci îi primește înapoi cu cea mai mare dobândă, a fost pus la cale prin decretul-lege al Maj. Sale regelui nostru Ferdinand I. al României. Iar ministerul finanțelor al Consiliului dirigit de din Sibiu a primit însărcinarea să ducă la îndeplinire punerea în lucru a acestui imprumut.

Pentruca fieștecare să cunoască chipul cum ar putea să ajute statul prin acest imprumut, tipărim și noi în „Gazeta Poporului” condițiile lui mai de căpetenie.

Se pun în vânzare bonuri în coroane austro-ungare și în titluri de câte K. 200, 500, 1000, 5000 și 10.000. Bonurile acestea, cari sunt libere de ori-ce dare, poartă dobândă de 5%, iar primul cupon este scadent (adecă se poate lua dobândă) deja la 1 August a. c. Statul român va plăti înapoi aceste bonuri la 1 Februarie 1923 și anume în lei, după cursul ce va fi atunci între lei și coroane. Se chizeșuiește însă celor-ce au astfei de bonuri pentru fiecare sută de coroane nominal cel puțin 50 lei. Statul român își păstrează dreptul să abzie și înainte de termenul statorit pentru replătire, adecă și înainte de 1 Februarie 1923 și anume în urma unei publicațiuni oficiale prin Monitorul Oficial cu șase luni de zile înainte de data statorită pentru prezentare. Plătirile la imprumut să fac în coroane. Se primesc însă numai bancnote puse în curs de Banca Austro-Ungară înainte de 1 Octomvrie 1918. Plătirile se pot face și în lei și anume pe cursul 1 leu egal două coroane.

Din condițiunile scoase la iveală se arată limpede foloasele deosebite, ce le înfățișează acest imprumut pentru cetățenii noștri din teritoriile Transilvaniei, Bănățului și părților ungurene, unite cu Regatul României. Dintre aceste foloase mai arătăm următoarele:

1. Ca debitor se află Regatul Român, al cărui credit este astăzi mai mult ca ori și când recunoscut de toate cercurile bănești din lume.

2. Imprumutul este de durată scurtă și va fi replătit în cel mult patru ani de zile. Prin aceasta publicul va ajunge în scurtă vreme la capitalul său, dat fiind, că după alcătuirea politică și națională a statelor, când se va începe munca de prefaceri pe tărâmul economic, aproape pretutindenea va fi o mare lipsă de bani.

3. Imprumutul acesta aduce o dobândă de 5%, iar băncile pentru depuneri abia plătesc 2%.

4. Primul cupon este scadent la 1 Aug. a. c., astfel dacă se va sfârși abia la finea lui Martie a. c. posesorii de bonuri vor primi dobânzile primului semestru după 4 luni, ceea ce însemnează, pe acest timp, o rentabilitate 6.6%.

5. Imprumutul național este scutit de orice dare în prezent și viitor.

6. La plățirea îndărăt a imprumutului, Statul chizeșuiește cursul de cel puțin 50 lei pentru o sută de coroane. Acesta este folosul cel mai mare, care îl dă cetățenilor noul imprumut, deoarece pentru ori ce caz, fiecare posesor va primi cel puțin 50 de lei. Afară de aceea, dacă la replătire cursul coroanei va fi mai mare, Statul garantează cel puțin suma arătată de 50 de lei. Prin acest favor statul vine în ajutorul cetățenilor săi, cari nu vor mai fi siliți a schimba avutul lor de coroane în lei, după cursul redus de azi, ci iscăind la noul imprumut, li se dă puțință să aștepte scăzământul din urmă al coroanei, fără a-i sili la perderi mai mari.

Astfel stând lucrul este o datorință națională, este o faptă de cinste deosebită a subscrie la cel dintâiu imprumut pe care România mare îl vestește as-

FOIȘOARĂ

Solie.

„Lie, lie, ciocârlie,
Nu ai dela el solie?
Dorul de un an îl port,
Spune-mi dacă-i viu sau mort?”

„El e viu, dar pentru tine,
De-ar fi mort ar fi mai bine,
Căci cu toate că e viu,
Rea e vestea ce o știu.
Șade 'n umbră de salcâm,
Strânge-o fată la-al său sân.
Iar salcâmul trist fosnește,
Vorbe dulci el îi șoptește.
Ramurile cum se pleacă
El în sărutări o 'neacă!”

Lie, lie, ciocârlie,
Tristă e a ta solie.
De când vestea tu mi-ai spus,
Ghimpi pe inimă-mi s'au pus”.
Sibiu. *Emil A. Chiffa.*

Cel mai sărac.

„La pieptul meu, vino copilă
Să-ți spun o veste năcătoare
Aseară când erai la nașa,
Avut-ai dragă-un pețitor.

Sorin al lui Trochin din vale,
Tu'l știi, în sat mai gospodar,
Mi te-a cerut și ca mireasă
Vrea să te ducă la altar.

Și știi ce avuții, bani, turme
El are ca și în povești,
Să umbli țeara'n lung și latul
Bogat ca el n'o să găsești!”

„O, mamă scumpă, dacă dragă
Cum zici pe mine că mă ai,
După bogatul cel din vale
După Sorin să nu mă dai.

Ma-și stinge galeș ca o floare
Ce-i resădită'n rece loc;
Ci, dacă mă iubești măicuță
Și fetei tale vrei noroc.

Mă dă în sat celui mai harnic
Și bun — deși cel mai sărac,
Lui Andreicuț — și mamă dragă
Te-om binecuvânta în veac.”

Emil A. Chiffa,

Datorințe nouă.

(Urmare și fine).

Dară câtă muncă trebuie desvoltată pentru a lupta împotriva boalelor, cari azi stau ascunse în mii de foști soldați ai noștri. Acei cari cunosc aceste boale, știu ce primejdie amenință pe viteji războiului. Tuberculoza, care prin tranșee și prin împrejurările născute din războiu s'a lăsat într'un mod așa de mare, trebuie combătută cu toate mijloacele ce-i stau la îndemână statului și societății, până la cel din urmă om stând cu toții în ajutor — cu munca și cu banul nostru — celor îndreptățiți de a organiza și îndrepta lupta, după planurile statornice de ei.

În fosta Ungarie, cel mai mare procent al mortalității la an, la dat tuberculoza (60%—70%) și ce va fi acum când tot al doilea om e înfițat?

tăzi. Fiecare român să se simtă fericit că i-se dă prilejul acesta. Nu este o afacere de câștig pentru stat împrumutul, ci mântuirea averii naționale. Prețul coroanei scade mereu. Pentru un leu ești nevoit acum să plătești 2 coroane. Și scăzământul coroanei va crește cu timpul și mai tare, cu cât Ungaria va rămânea mai mică. Pentru ce să nu ne mântuim deci ce mai avem? Statul român dă garanție că în cazul cel mai rău îi înapoiază la urmă pentru o sută de coroane cel puțin 50 de lei. Iar dacă prețul coroanei va crește în timpul acesta, va ține seamă de orice creștere. Tot-așemenea însă dacă coroana va scădea și sub prețul ei de azi, statul plătește totuși după cursul ei de azi, adică pentru 100 cor. 50 de lei.

Deci cu curaj înainte!

Împrumutul acesta este o faptă națională măreață și-o mântuire a averii deopotrivă. Cu bucurie vestim că banca „Albina” a hotărât să subscrie 2.000.000 (două milioane), iar Banca generală de asigurare 500.000 pentru „Împrumutul național”. Toată lumea românească deci să și îplinească datoria.

Conștiința națională a țărănimei.

Părintele Dr. I. Lupaș, în cuvântarea sa frumoasă, ținută cu prilejul sărbătorii de 24 Ianuarie, a arătat cu multă iscusință cât de trează a fost conștiința națională a țărănilor noștri și în vremurile mai vechi. Iată ce-a spus despre faptul acesta vrednic de luat în seamă:

„Dar, simția oare poporul de rând, talpa țării, revărsarea acestei îngrijiri părintești a voievozilor români? Ce păreri avea despre ei sau ce dorinți ascunse ale sufletului chinuit și sugrumat se îndreptau spre lucrarea lor?

Suntem datori a răspunde la această întrebare.

Tot așa de răspândite sunt boalele venerice, adică boalele rușinoase. E de prisos să mă opresc asupra modului de molipsire, că acum am altă țântă, nici asupra împrejurărilor prielnice, la care le-a dat naștere războiul. Trebuie să luăm act despre aceste boale ca de-o stare tristă în urmările ei pentru neamul întreg. Urmările acestor boli sunt mari, aici suferă nu numai cel ce s'a molipsit de ele, ci și urmașii lui. Câtă primejdie și câte nenorociri familiare aduc aceste boale! Ținerea lor în ascuns e o apucătură foarte nenorocită. Spre a putea vindeca și, a ținea o controlă asupra celor bolnavi, înzădar a făcut încercări învățații și statul. Prejudiciile, superstiția și altele au împiedecat aceste încercări. Urmarea e că ce-i mai mulți nu umblă să se vindece. Cauza căsătoriilor fără copii, în 30%—50% e a să căuta în boalele venerice. În Germania într'un an cu 200 mii copii se nasc mai puțin, adică rămân familiile neproductive.

Și cel ce a fost pe stepele Albaniei și la marea adriatică, va ști ce înseamnă malaria care azi sute și sute o au în sângele lor, gata ori când de a-i pune pe pat

Căci potrivnicii de veacuri ai neamului nostru erau și sunt neobosiți în stăruința de-a înfrunța acest popor, ca fiind totdeauna deplin mulțumit cu cărmuirea străină și numai conducătorii lui: preoții, învățătorii, intelectuali, deci „trădătorii” ar fi cercat să-i vâre în suflet în mod nefiresc dorința după stăpânire, unitate și neatâr-nare națională.

Contrarul se poate dovedi prin sunetele duioase ale poeziei populare. În care se desvălește mai limpede și mai liber decât oriunde, dorința tainică și sfântă a sufletului și a cugetării populare.

Când a trecut Radu Vodă Șerban, vrednicul urmaș al lui Mihai Viteazul la 1603 în Ardeal biruind oștirea lui Moise Székely, cântecul vechiu popular ne spune, că un păstor, care păzia oile pe muntele Pietricea, deasupra Branului, unde poposiseră oștile românești, îndreptă Domnului român următoarele cuvinte de tânguire și de rugămintă:

Aoleo, Măria Ta,
Ce potop în țara mea
Ungurii ne năcăjesc
Turcii vitele răpesc
Tătarii ne jăfuesc
Vai de neamul românesc!

Hai Doamne, Măria Ta
Știu ascunsă cărarea
Printre stânci strămtă vâlcea
Să nu simtă paserea,
Te tulesc în Țara mea,
Hai Doamne, s'o stăpânești
De păgâni s'o izbăvești.

Versurile acestea populare învederează o stare de conștiință națională atât de trează în sufletul poporului nostru încă dela începutul secolului XVII.

La asentare.

Un ger grozav s'a așezat pe bătrânul nost pământ. Arborii plesneau de gândeai că o santinelă ține serviciu și din când în când mai dă de știre soților săi prin pocnituri de pușcă că se apropie de o patrulea dușmană. Și bătrânul sta la poartă cu ochii

plini de lacrimi. Voinicii flăcăi din sat se adună în jurul lui și nici nu le pasă de pocnetele strajnice ale arborilor. Ei aveau inima fierbinte în piept căci mâne e asentare la Târgul Murășului. Moșul sta dus pe gânduri și nu băgase în seamă acest zgomot de veselie. Gândurile lui sunt duse departe, acolo unde se lucră din toate puterile la calea mântuirii, pe care bătrânul nici a o visa n'a cutezat până acum.

Ei moșule! bună seara! zise cel mai de frunte dintre flăcăi.

— Să trăiți voinicii mei, și bunul Dumnezeu să vă ocrotească sub aripile sale, — răspunse moșul, și două mângăritare cât alunele să rostogoliră pe obrazii arși de greul zilelor ai moșului.

— Ei moșule ști că mâne e asentare și că mergem la oastea noastră românească?

— Da dragii mei — o știu și tocmai mai adineoarea mă gândeam, că ce bine ar fi să fiu și eu ca voi, și să mă duc cu voi să apăr acest pământ pe care dușmanii noștri l'au ținut în arândă cu pe noi cu tot de atâta amar de vreme. Acum e al nostru că n'a mai putut plăti arândă și noi avem să-l lucrăm și să-l apărăm. Lumea s'a întors dragii moșului, și iată-ne după atâta amar de vreme iarăși stăpâni ce e al nostru. Oh! Doamne! De ce nu sunt și eu ca voi? și ochii moșului străluciau de o fericire divină și barba îi râdea. Feciorii își luaseră noapte bună, și cu iubirea de țară în suflet plecaseră acasă ca să se pregătească și se plece la tren.

Se duse și bătrânul, așa voios de credeai că el are să meargă cu voinicii lui și să lupte, și astfel să aibă și el parte la înfruptarea idealului național.

În ziua următoare, în sala de asentare într'un colț stătea moșul, și după-ce se gata asentarea, moșul rămase în urmă, se apropie și el de voinici, și aproape plângând să roagă: „Domnule colonel! N'am feciori să-i trimet și pe ei la oaste, dar dacă se poate vă rog să mă asentați pe mine căci sunt bătrân dar inima mea încă e tânără”

Deda, la 17 Febr. 1919.

Gregoriu Ceontea, inv.

ori a le răpune viața. Lipsurile de tot soiul și neajunsurile pe câmpul de campanie au făcut din trupurile celor mai mulți un lăcaș al bacililor și împotrivirea față de boale a slăbit până la cel din urmă grad. Dacă nu ne punem pe lucru, anii ce vor urma, vor fi triști și plini de dureri trupăști și sufletești. La sate, pe lângă învățători și preoți, femeile noastre de inimă aillătoare la țară au datorința sfântă de a da cele mai elementare îndrumări în ce privește sănătatea și igiena.

Aici vine rolul frumos și nobil, rolul „sorei de ocrotire” care ține legătura strânsă între medic și popor și care trebuie să aibă o creștere și școală specială, ca cu priceperea cerută, să steie în ajutorul tuturor, să premeargă cu sfatul și să păzească pe oameni de multe rele. Și aceasta soră de ocrotire trebuie să vină, trebuie să ni-o creăm, să ne-o creștem noi acum îngrabă; tot minutul e o pierdere națională, creștinească și socială. Aici să dăm drum liber însuflețirii doamnelor și domnișoarelor noastre. De ce s'ar putea însufleți mai tare de cât de micii noștri orfani de invalizi și de sănătatea țărânului nostru? Azi când toată suflareatre-

bue să lucreze, trebuie și femeia română să ia parte la munca obștească, și nu are un teren mai nobil decât acesta. Să nu fie sat care să nu-și aibă sora de ocrotire. Exemplul Nu pot exprima ce-mi simte inima cetind că familia regală a dăruit 5 milioane lei pentru orfanii Ardealului.

În lumea de azi, după atâtea suferințe comune, ne simțim cu toții de o potrivă, suntem cu toții frați, separatismul timpurilor trecute azi nu mai poate trăi; azi, când generalii ce-i mari stau de vorbă, dau mâna și joacă hora cu țărânii noștri, sunt semnele unei vremi nouă, ale unei vremi mai bune. Numai strânsele legături dintre toate păturile societății pot uni și aduce lumea în armonie.

Biserica românească încă își are rolul ei în închegarea societății noastre. Ne-a fost în decursul vremii o mamă bună că ne-am putut păstra limba, legea și moșia în mare parte avem să mulțumim bisericii. Preotul nostru și de azi înainte poate fi apostolul satului și dacă n'a fost, trebuie să devină d'aci înainte. Țăranul nostru are lipsă de baza morală, care face din el om de ordine, disciplinat, după cum azi, în vremi

Atentatul împotriva ministrului Clemenceau.

La Paris s'au auzit zilele trecute împuşcături. Gloanțele deastădată n'au fost îndreptate în contra duşmanului, ci împotriva celui mai mare bărbat de stat al Franței de azi, primministrul Clemenceau (citește *Clemanso*). Cine oare nu cunoaște acest nume? Cine n'a auzit vorbindu-se de îndârjirea sa fără asemănare în purtarea războiului? Cu toți cei 80 de ani ai săi pe cari îi poartă pe umeri, ministrul Clemenceau s'a luptat totdeauna ca un tânăr. În parlamentul francez, el a purtat războiul cel mai aprig împotriva acelor, cari se clătinau, și începuseră să-și peardă curajul. Față de aceia ce-i se puneau în drum era crud și fără cruțare.

Începând din tinerețele sale, Clemenceau a fost neîncetat omul faptei și-al vorbeii aspre. Era vai de-aceia care ajungea pe gura lui. Ministerelor, cărora le purta el Sâmbetele, le erau numărate zilele. Îl porecliseră pentru aceasta „trântitorul ministerelor”, iar pentru neîndurarea sa îi ziceau „tigrul”. Dar „tigrul” a biruit. De un astfel de om avea nevoie Franța în zilele grele ale războiului. Clemenceau a știut învârti politica așa de bine, încât a dus Franța la izbândă. N'a pregetat niciodată și-a folosit toată clipa. A fost deopotrivă omul cel mai temut, dar și cel mai sărbătorit dintre toți miniștri, pe cari i-a avut vre-odată Franța în fruntea ei.

Dăm mai jos împrejurările în cari s'a întâmplat atentatul!

Cum s'a întâmplat atentatul?

În 20 Februarie la orele 9 a. m., în momentul când dl Clemenceau eșise din casă și trecea cu automobilul, la colțul străzii Franklin s'au tras asupra lui focuri de revolver. Clemenceau a fost ușor atins. Foarte liniștit s'a întors acasă, spunând celor cari se interesau de starea lui, că „*Ce n'est rien*” (nu e nimic). Atentatorul, prins de câtră poliști, ajutați de lumea care voia să-l omoare pe loc, a spus că îl cheamă *Cottin*, că e anarhist, și că n'are

părtași. După primele întrebări ce i s'au pus părea a fi plătit.

Președintele Consiliului de miniștri Clemenceau a petrecut o noapte bună. Cercetarea ce i s'a făcut de medici arată, că glonțul a trecut prin plămâni. Temperatura C 35-9. Starea generală este ca de obicei.

Ce zice lumea la atentat?

Urările de bine ce i se fac lui Clemenceu, din prilejul nereușitei atentatului, trec peste toate marginile. Întreg Parisul și cu el întreaga Franță se bucură. Vicepreședintele conferinței de pace, dl de Hughes, în fruntea unei deputațiuni, s'a dus la patul bolnavului, arătându-i supărarea și ciuda asupra atentatului a cărui jertfă a fost. Regele Angliei a telegrafiat lui Clemenceau. Wilson aflase știrea pe vapor. Lloyd George a fost încunostițat telefonic. Bonar Law a vestit știrea parlamentului englez. Churchill a vorbit la primărie și a arătat meritele deosebite ale lui Clemenceau. În Italia știrea a produs o adâncă mișcare. Încontinuu se fac sărbări de iubire și simpatie pentru Franța.

Din Vașcău.

În Dumineca trecută, când se revărsau zorile s'au apropiat bande săcuiști și ungurești de orașul Vașcău și încurajându-l de toate părțile, au început să puște cu mitraliere. Intrând în oraș cu mare zgomot, au deținut pe părintele protopop Deseanu, președintele consiliului național, pe dl P. Coroin, secretarul consiliului, pe dl Petru Popoviciu comandantul gărzii românești, cum și pe mai mulți membrii ai consiliului, pe cari pe toți bătându-i mereu cu patul puștii i-au dus la Oradea-Mare. Dl At. Toader scăpând ca prin minune din ghiarele maghiarilor, a trecut prin munți la Câmpeni și print'o telegramă a rugat pe dl ministru președinte să întevină pentru eliberarea celor deținuți. Bandele sălbatice cari au sosit la Vașcău cutrieră satele, bat pe țărani și jăfuesc dela dânșii tot ce au. Doamne, până când vom răbda aceste batjocuri ce le îndură frații noștri!

asa tulburi, da dovada ca anarhia nu s'a putut incuiba in sufletul lui. Trebuie sa pastream si pe mai departe armonia, buna-cuviinta si baza aceia morala, care alcătueste sufletul țaranului, sadita in el de veacuri, de apostolii vremilor trecute, preoti simpli, dar cu credinta in Dumnezeu si cu fapte bune. Ca o comoara de neprețuit trebuie dezvoltat sufletul si însușirile bune ale țaranului. Din disciplina sufletească, poate la ce-i mai multi inconstienta, sa devina disciplina conștienta, castigata prin cresterea buna crestineasca, cand binele de rau il sti alege; si interesul public si al neamului ii conduc pasii fara șovăire, lipsit de ori ce ispită impusa poate de dușmani si rau voitori. Asta e datorinta preoților si intelectualilor dela sate.

Familia si școala au menirea de a da ajutor la cresterea oamenilor conștienți de sine. De plăcerile cele mai frumoase se lipsește acela care nu pune mâna de ajutor la o cauza așa mare. Probeze ori si cine. Facă o plimbare in satul său natal, intre din casă in casă, steie de vorba cu oamenii, nu-i lipsă de ajutorul bănesc, dar să le dea sfat, să-i îmbărbăteze, dacă e de lipsă tri-

miță pe ce-l bolnav la doctor, și'n toate daraverile să-i îndrepte acolo unde-și pot afla vindecare. Prin legătura aceasta cunoscând așa de aproape nevoile sătenilor, si simțind că le-ai ajutat, o mai bună mângăere sufletească nu poți avea. Prin asta stai față in față cu năcazurile vieții si prin asta te oțelești pe tine însuși. Aceasta e munca cea mai nobilă si prin asta se apropie oamenii unul de altul, prin muncă ne apropiem de ideal, de idealul mare de a ne uni cu toții într'un cuget si într'o simțire pentru a sprijini si a ajuta pe cei suferinzi, pentru a îndrepta pe cei rătăciți si pe cei din întunec. Să fie datorinta noastră a tuturor, a bărbaților si a femeilor ori si unde vom fi aruncați de valurile vieții, fără deosebire de cariere, fie medici, fie preoți si învățători, fie advocați, si oficianți de stat, ca la toate afacerile comune mari ale națiunii, pentru așezămintele noastre sociale si pentru sănătatea publică să lucrăm cu inimă largă de român si de creștin, strângându-ne rândurile ca să facem din poporul nostru un popor sănătos si treaz trupește si sufletește.

Dr. Ma.

Cum se pot trimite bani la „Gazeta Poporului”?

— Gânduri și sfaturi. —

Oprirea umblării regulate a poștei multă pagubă și stricăciune pricinuește și nouă gazetelor. Căci întocmai precum o mașină fără de apă și cărbuni nu poate să se pornească din loc, așisderea și-o gazetă fără de abonați și abonamente nu este în stare să răsuflă și se înădușește.

În starea aceasta grea ne găsim și noi.

De o lună și mai bine poșta nu ne-a mai adus nimic. Nu cred se fie cineva dintre cetitorii noștri, cari să nu ne priceapă năcazul. Cheltuielile se îngrămădesc neconținut și venitele ca'n palmă. Ce-i de făcut prin urmare? Până la o schimbare în bine a lucrurilor iată ce sfat împărtășim noi celor ce ni-au dat sprijinul lor prețios până astăzi:

În toată comuna se află de bunăseamă câte o persoană de încredere fie preotul, ori învățătorul, ori primarul sau altcineva. Cei-ce doresc să aboneze din nou sau să-și prenoiască abonamentul la „Gazeta Poporului” să se îndrepteze cu rugare câtră acest bărbat de încredere, să-și încredințeze prețul pe cât vrea să i vie foaia, iar dânsul sau să ne trimită banii prin vre-o bancă sau să ni-i păstreze până la umblarea poștei. Totdeodată însă el să ne scrie pe o carte postală numele acelor cari s'au abonat și-au plătit prețul gazetei precum și adresa.

În chipul acesta am împăca și capra și varza. Să nu trimitem noi foaia în vânt, care cu multă trudă și mari jertfe o scoatem la lumină, și cei-ce voiesc s'o cetească să o poată primi, chiar și dacă noi căpătăm numai înștiințare că abonamentul se găsește la un om de încredere.

Nădăjduind că sfatul nostru va fi ascultat, iscălim

Redacția și administrația
„GAZETEI POPORULUI”

Poșta și cenzura.

Trecem prin mari geutăți în toate privințele.

Iată spre pildă că acum poștele nu mai privesc bani, ca să-i ducă dintr'un loc întraltul. Măsura aceasta s'a luat din partea consiliului diriginte din Sibiu pentru ca nu cumva banii care-i încredințază omul poștei, în loc se ajungă unde au fost adresați, s'o apuce așa tam-nisam pe drumul Budapestei. Din pricina aceasta, până când nu se vor limpezi lucrurile la poștă și nu vor fi înlocuiți slujbașii unguri, cari n'au vrut să jure credință regelui Ferdinand, cu români neaoși, bani nu se pot trimite. Totășisderea și cu scrisorile. Ca nu cumva șpioni străini de neamul nostru să trimeată scrisori, în cari să se vestească dușmanului cum stăm, armata română a introdus așa zisa „cenzură”. Adecă la toate poștele este câte un funcționar, care cetește orice scrisoare se trimite și ce găsește cu cuviință să nu meargă mai departe rupe și aruncă în foc. Mult lucru dă și cercetarea aceasta. Pentru aceasta se vestește la tot omul că ce are de spus, s'o scrie pe scurt și de se poate pe-o simplă carte postală. Iar dacă are mai multă vorbă, într'o scrisoare pe care să n'o lipească. Dealtmintealea cenzorul nu-și ia răgaz să desfacă cartea și-lasă în mila sfântului cu săptămânile.

Congresul preoților.

De pe acum se poate prevedea că la congresul preoțesc ce se va ține în Sibiu în zilele de *Miercuri 6/19 și Joi 7/20 Martie a. c.* vor lua parte foarte mulți preoți. Din toate părțile se arată deosebit interes pentru acest congres. Se ia ca lucru sigur că și arhierii se vor înfățișa cu acel prilej în mijlocul preoțimii. Se așteaptă și reprezentanți ai preoțimii din vechiul regat român, din Bucovina și Basarabia. În afară de trimișii oficioși ai singuraticelor protopopiate, până acum și-au anunțat participarea la congres foarte mulți preoți din toate ținuturile românești.

Glasul poporului.

Adunarea de popor din Sibiu.

Pentru a ridica protest în contra ne-maipomenitelor sălbătăcii ungurești dela Țiria și din alte părți, s'a ținut, Marți în 25 Februarie, o mare adunare de popor în piața Sibiului. Vestea fiorosului omor dela Țiria a pătruns cu iuteala fulgerului prin toate satele și a umplut de durere și indignare adâncă toate inimile românești. Ca un uragan a izbucnit glasul acestei indignări din piepturile mulțimii de popor care a alergat în acea zi la Sibiu.

Adunarea s'a început la orele 10 i. d. a. printr'un cuvânt de deschidere al asesorului cons. N. Ivan, după care a vorbit în numele tuturor învățătorilor adunați în congres la Sibiu, dl Iuliu Vuia. A fost într'adevăr înălțătoare clipa, când acest însuflețit luminător al poporului prin școală, a zis: „Să nu dea Dumnezeu, ca Regele Munților Avraim Iancu, să învieze în sufletele noastre că atunci ar fi vai de cei ce ne fac să ne gândim la răsunare!” Prefectul județului Sibiu dl Dr. N. Comșa a spus că dacă „am tăcut când au stat jandarmii ungurii cu sulilele lor îndărătul nostru, cum vom tăcea acum?” Dl Eugen Goga a arătat că, pe când frații noștri din teritorul neocupat sunt măcelăriți și schingiuiți fără cruțare, ungurii cari trăesc în mijlocul nostru se plimbă în pace printre noi, fără să li-se întâmple ceva; ei vorbesc limba lor, trăind în mijlocul nostru, sub scutul dorobanților români. A cerut apoi ca să fie ștearsă linia demarcațională, care a fost trasă pe nedreptul și în dosul căreia ungurii săvârșesc neîmpedecați de nimeni fapte sălbătice și îngrozitoare. La sfârșit D-sa a cerut un protest în scris, cerând ca „consiliul dirigent și guvernul Majestății Sale Regelui Ferdinand să intervie pe lângă marii noștri aliații, ca trupele noastre să poată ocupa în cea mai scurtă vreme toate părțile locuite de români scăpând astfel pe frații noștri din ghiara șovinismului maghiar.”

După-ce s'a încheiat șirul vorbirilor, toată mulțimea adunată, cântând *Deșteaptă-te Române* s'a îndreptat către comandamentul trupelor din Transilvania, făcând ovații dlui general T. Moșoiu. D-Sa arătându-se la fereastră, a vorbit poporului spunând că armata apără voința poporului și că nu poate face decât aceea ce vrea poporul. Cuvintele dlui general au fost primite cu mare bucurie și cu însuflețire pentru armata română.

În șiruri lungi, în frunte cu învățătorii în număr de peste o mie, mulțimea întreagă a străbătut străzile orașului până la palatul

Consiliului dirigent. Aici a tălmăcit simțimintele obștei dl. avocat Dr. Bucșan, căruia i-a răspuns dl. Dr. Maniu între altele așa: „Făgăduiesc în numele Consiliului dirigent că vom face tot ce ne stă în putință, să se schimbe linia demarcațională!”

Adunarea a decurs în rânduială și toți cei-ce au luat parte la ea, sau împrăștiat cu nădejdea că vor fi luate măsuri pentru ușurarea sortii fraților noștri năpăstuiți de unguri. Joi, în 26 Februarie, cu prilejul sosirii unui colonel francez, se va ține o nouă adunare de protestare.

Marele sfat al învățătorilor.

Luni în 24 Februarie s'au întrunit la Sibiu un număr foarte mare de învățători într'un sfat al lor, ca să pună la cale trebile școlilor românești. Acest sfat a fost într'adevăr un înălțător praznic al libertății școlii noastre scoase pe sub tirania apăsătoare a ungurilor. În decursul celor trei zile, cât au ținut sfaturile, s'au luat măsuri înțelepte cu privire la organizarea învățătorilor, la buna călăuzire și controlare a învățământului, ca școala să poată produce roade cât mai bogate în ogorul vieții poporului. Foarte potrivită a fost hotărîrea de-a păstra și pe mai departe cea mai bună înțelegere între preoți și învățători, cari sunt povățuitorii poporului spre lumină, credință în Dumnezeu și viețuire cinstită. Avem cele mai bune nădejdi că învățătorii noștri, cari în decursul congresului lor a dat cu o dovadă mai mult despre bunele simțimente ce-i însuflețesc, vor fi la înălțimea chemării lor între nouăle împrejurările de viață.

Cam cât pământ e de împărțit?

Colaboratorul și prietenul nostru profesorul Petru Suciu din Blaj, publică în „Unirea” următoarele date statistice interesante și pline de învățătură despre pământul ce s'ar putea împărți:

„Mărima teritorului alăturat României încă nu se știe limpede. Noi cerem 26 comitate. Teritorul acestora e de 129.447 km², după socotelile unui statistician ungur, publicate în „Vilag” din zilele trecute. Frații Enescu, în cartea lor „Ardealul” (din care scot datele de mai la vale) iau acest teritor de cevaș mai mic, de 122.278 km². Puțină deosebire.

Pe acest teritor se află peste 21 milioane de jugăre. (Pun cifrele rotunde pentru ușurare). Din acestea 12.900.000 formează proprietatea particulară, iar restul de 8.260.000 sunt proprietate comună. Aceasta din urmă se împarte în chipul următor: proprietatea statului: 1.616.000 jug.; proprietatea comunală: 3.265.000; fonduri rel.: 91.000; diferite așezăminte: 22.000; biserica rom. cat. 384.000; biserica gr.-cat. 229 mii; biserica gr.-or. 100.000; fidei comisuri 50.000 ș. a.

Grupată această proprietate după natura terenului, ne dă icoană foarte instructivă. Loc arabil 530.000 jugăre; grădini; 30.000; fânețe: 249.000; pășuni: 2.055.000; păduri: 4.827.000; neproductiv: 555.000.

Din această înșirare se vede, că pădurile și locul neproductiv ocupă aproape 70% din întreaga proprietate comună, din 8 părți ocupă 5 părți. Din întreg teritoriul pădurile cuprind a 3 a parte. Din 21 milioane 7 milioane sunt păduri.

Am ținut să arăt acest fapt din motivul, că afacerea împărțirii pădurilor e foarte puțin limpezită. Unii sunt pentru comunizarea lor, unii pentru trecerea lor în proprietatea statului, iar alții pentru o împărțire, dacă nu întreagă, barăm în parte.

Se va vedea, care părere va ieși biruitoare. Rămâne de împărțit locul arabil, fânețele, pășunile, și poate o parte din locul neproductiv. Toate la oaltă fac, rotund, cam 3.200.000 jugăre. Atâta e aproximativ locul de împărțit din proprietatea comună.

Cât va fi de împărțit din proprietatea particulară, aceasta deocamdată nu se poate ști. Lucrul acesta nu-l va putea arăta decât o conscriere nouă. De vre-o zece ani încoace o mulțime de moșii mari s'au parțelat între țărani. Multe nu vor mai fi de împărțit. Cu toate acestea numărul pământului de împărțit se poate pune aproximativ la 4.000.000 jugere.

Țin să spun, că e numai un număr aproximativ. În realitate poate să fie mult mai mare. Să nu se creadă, că se va împărți tot acest pământ deodată. Va trebui să se lase și o rezervă oarecare. Și să nu se creadă nici aceea, că atâta groază de loc se va putea împărți în câteva săptămâni, ori chiar luni. Trebuie lucru mult și oameni de specialitate, ingineri mulți.

Serate muzicale și declamatorice.

În săptămâna trecută ni s'a dat prilejul să luăm parte la două serate: una declamatorică iar cealaltă de cuprins variat muzical-declamatoric. La cea dintâi serată dl N. Băila, absolvent al conservatorului din București, a întreținut pe ascultătorii săi citind o seamă din poeziile mai mult sau mai puțin cunoscute ale poezilor noștri Alexandri, Eminescu, Coșbuc și Iosif. Dl N. Băila pare a urmări scopul de-a face cunoscut creațiile literare ale scriitorilor mai de seamă în cercuri cât se poate de largi. Este un gând care merită toată atențiunea. În străinătate citirile acestea sunt foarte obicinuite. Actorii cei mai deseamă aranjau serate literare foarte bine cercetate. Am dori însă ca dl Băila, care știe citi și reda așa de bine aceea ce citește, să înceapă o lucrare sistematică. Să facă o ade-vărată școală din citirile dânsului, cari după părerea noastră, ar trebui să fie săptămânale. Îl rugăm totdeodată, în interesul d-sale și al mulțumirii noastre de-a prinde tot cuvântul, ca să fie mai atent la intonație și să evite ori-ce șoptire sau spunere pe jumătate, iar în ce privește *tempo* lecturii să nu se grăbească. Îi dorim de altfel tot succesul.

La serata a doua dnii I. Crișan, Nicorescu, Valentineanu și Băilă au fost la înălțimea chemării. Dl Valentineanu, care este un mare artist, cu o pătrundere fină și cu gust, a recitat splendid poemul „Dormi în pace” de Vlăduț. Baritonul d-lui Crișan și tenorul dlui Cristescu ne-au procurat momente frumoase de elevare sufletească.

Serata s'ar fi încheiat bine dacă nu urma dansul, poate tocmai în clipele când la Țiria curgea sânge...

Publicațiune de arândare.

Resortul comunicației al Consiliului Dirigent publică concurs pentru arândarea restaurantului din gara Sibiului pe 3 ani.

Ofertele să se facă în scris adresate numitului resort până la 10 Martie st. n.

Reflecții au să dovedească priceperea ramului acestuia și că posed toate cele de lipsă ce recere timpul modern pentru înze-strarea și conducerea restaurantului.

Care din reflecții va fi acceptat are să subscrie contractul de noi întocmit și să depună o cauțiune de 3000 coroane.

Consiliul Dirigent Român
Resortul de comunicație.

Prelungirea armistițiului cu Germania.

Nauen. — Protocolul pentru prelungirea armistițiului a fost iscălit Duminecă 10 Febr. în Treves în vagonul salon al mareșalului Foch. Guvernul imperiului s'a sfătuit la Weimar asupra condițiilor grele de armistițiu care au fost primite la ora 3 în Weimar. De-oarece urma să se ceară aprobarea adunării naționale, s'a recurs la întrunirea șefilor partidului, întrucât timpul prea scurt pentru răspuns nu îngăduia convocarea adunării. Fiecare a văzut dar că cerințele lui Foch aproape nu sunt de îndeplinit fără ca Germania să fie pe deplin ruinată. Sub proteste s'a hotărât a se primi condițiunile pentru că poporul german nu poate fi pus fără de veste în fața unei noi situațiuni desnădăjduite. În acest înțeles s'a telegrafiat ministrului Erzberger la Treves. Erzberger a predat înainte de a iscăli protocolul o declarație mareșalului Foch în care cere cât mai curând pace. Declară că Germania va executa retragerea trupelor din Posnania și alte ținuturi, însă cere ca și Polonia să respecte linia de demarcațiune. Arată apoi că Germania a îndeplinit condițiunile armistițiului de mai înainte până la istovirea forțelor sale militare și dăruirea mijloacelor sale de comunicație. Promite și executarea noilor condițiuni presupunând că îndatoririle sale nu se vor tălmăci într'un mod ce nu s'ar potrivi cu gândurile președintelui Wilson.

Două petreceri sătești.

În comunele învecinate Avrig și Săcădate s'au dat două producțiuni urmate de joc în două zile după olaltă (19 și 20 Ianuarie 1919). Era lumea dornică să mai petreacă nițel după un post lung de patru ani și jumătate.

În Avrig s'au reprezentat comediile „Vacanții” și „Nunta țiganului”, precum și monologul; astăzi nu intru toate potrivit „Achim Filărul”. Cu toate acestea a venit lume multă și s'a încassat la 2500 cor. Ne fiind însă mulți oaspeți mulțumiți, în pauză au plecat acasă. — La Săcădate a fost lume mai puțină, prin urmare și venit ceva mai mic, dar s'a petrecut mai bine. Din Săcădate nime n'a plecat până dimineața. Și programul a fost mai ales. Acolo teatru cu diletanți cari în cea mai mare parte n'au mai jucat pe scenă. Aici concert cu piesele cele mai alese (de T. Popovici, Iacob Mureșianu, D. G. Kiriac ș. a.) dat de corul plugarilor Săcădățeni bine instruiți și bine conduși de părintele Ion Dragomir. O cântare („Sus e dealul la păduri” de I. Mureșianu) a plăcut atât de mult, încât la dorința publicului a trebuit repetată. S'a cerut și repetarea altor bucăți, dar nu s'au repetat, fiindcă ar fi ținut prea lung programul. Ar fi de dorit ca părintele Dragomir să-și aducă odată corul la Sibiu ori în alt oraș pentru a concerta la o ocaziune mai însemnată. — Tot cu ocaziunea concertului din Săcădate a rostit profesorul Ioan Georgescu un cuvânt ocazional în care arăta că după patru ani și jumătate de suferințe necurmte și după împlinirea visului de aur al neamului veselie e deplin îndreptățită. Astăzi mai mult decât pe timpul împăratului Traian se poate numi țara noastră „Dacia fericită”, fiindcă atunci dacă au fost fericiri, au fost

cățiva coloniști în cuibul muntos al Ardealului și în unele părți ale țării Românești. Astăzi? a zis Dsa 17 milioane se simt mândre și fericite că fac parte din România întregită și nedespărțită. Atunci fericirea Daciei se rezima singur pe țaria poporului roman în decadentă și el și înconjurat de o mulțime de dușmani. Astăzi? România mare are mulțumirea de-a-și vedea înfrânți toți dușmanii și se bucură de prietenia și sprijinul lumii întregi. E îndreptățită deci bucuria. D. Georgescu a mai spus și alte cuvinte potrivite: despre armonia corului și armonia vieții, ca într'un cuvânt ocazional rostit la un concert.

Au suprasolvit la petrecerea din Săcădate I. Maxim, revizor de accise, Balți (Basarabia), Dr. I. Stoichiția și N. Berariu câte 20 cor. S. Grădinar, A. Căpățina, O Stoichiția, pretore în Arpaș câte 10 cor., Ion Calin sublocotenent 5 cor.

RĂVAȘUL SĂPTĂMÂNII

Sibiu 2 Martie 1919.

Petreceri, petreceri. Parecă nu voiesc să mai contenească. În fiecare săptămână două, trei, patru. Muzică, joc, cântec până'n zori. Este o beție fără întrerupere, nesătioasă, care a cuprins sufletele în mreșile ei. Toată lumea întreabă: la cât se începe petrecerea? Parecă dansul, muzica și vinul s'au schimbat, ca printr'o vraja, în hrana de toate zilele a acelora ce și-au uitat, ca peste plăcerile ce ți le imbie un vals, un on-steep sau un quadrille, mai este și altceva, mai stăruiesc ca o întrebare scrisă cu litere de foc, problemele serioase ale zilei de mâine. Noi socotim a se fi jucat destul deocamdata. Este cu puțință, este de înțeles, ca în clipele când la Șiria, Arad și Ciucea armele de foc au început să grăiască din nou și curge sânge românesc, la noi în Sibiu să se petreacă? Când mor bărbați, femei și copii nevinovați sub împunsătura baionetei, în salele de bal să se danseze până'n zori? Este cu dreptate lucrul acesta? Vă rugăm în numele morților dela Șiria, în numele sângelui vărsat, în numele sufletului acelora cari au căzut jertfe furiei maghiare, să opriți ori și ce petreceri. Să îmbrăcăm haine de jale și să plângem. Dacă fiecă rana a celor împunși cu baioneta la Șiria, ar putea grai, împrumutându-i-se o limbă, glasul lor s'ar înălța în slavă ca un uragan. Ele ar blestema și-ar cere ajutor. Ele ne-ar vorbi din fiecare unghiu și-ar acoperi cu salbatec tipet, muzica moale a valsului și-a seducătorului on-steep.

Mortii din comitatul Aradului ne chiamă. Să se pună capăt petrecerilor.

O lămurire pentru cei ce vin la Sibiu. Cine a trecut prin fața clădirei unde se adăpostește consiliul, dirigent a putut vedea zi de zi o mare mulțime de oameni, cu deosebire țărani, umblând în sus și în jos și căutând să pătrundă în lăuntru. Cei mai mulți însă dacă îi întrebai ce potfesc, spu-

neau că au venit să se plângă la consiliul dirigent pentru cutare mărunț sau să ceară ceva. Alții poșteau să le împartă pământul cât se poate mai îngrabă. Cei mai mulți doreau să vorbească în persoană cu președintele consiliului dl Iuliu Maniu. Pentru lămurirea oamenilor ținem să spunem și noi următoarele. Noi socotim că nu este bine ca lumea să vină la Sibiu pentru ori și ce lucru de nimic. Dacă cineva are vre-o plânsoare să se întoarcă mai întâiu cu rugarea către autoritățile din fața locului, prefectul, subprefectul și ceilalți. Miniștri au atâta lucru, încât nu pot sta de vorbă cu ori și cine ceasuri întregi pentru mărunțuri. Iar încât privește împărțirea pământului, aceasta se va face după un plan bine statorit pentru întreg Ardealul, așa încât nu se pot înfăptui abateri pentru unul ori altul.

Pentru aceasta îi rugăm pe toți țărani ca să fie cu îngăduință. Venirea la Sibiu costă parale multe și osteneală mare. De multe ori se întâmplă apoi că cei ce au venit în Sibiu se întorc acasă fără nici o ispravă. Deci răbdare și liniște căci toate vin pe rând.

Aviz. Din cauza numărului mare al celor anunțați la cursurile financiare și luând în considerare, că încvartirarea și alimentarea ascultătorilor întimpină greutăți considerabile, de aceea începerea cursurilor financiare (pentru concipiști, contabilitate și perceptorat) anunțate pe 1 Martie a. c. se amână pe mai târziu.

Începerea cursurilor financiare se va anunța la timpul său în ziare.

Curățirea bisericii. Preoțimea din protopopiatul Brașovului la cea din urmă conferință a sa a luat următoarea hotărâre de cea mai mare însemnatate:

„În vederea congresului preoțesc, convocat pe 20—21 Februarie a. c. conferința a desbătut multe chestii de mare valoare pentru propășirea bisericii și ridicarea preoției la locul ce i compete în urma folosului, ce l'a adus și-l aduce neamului. S'a luat ținută fățișe pentru zbiciuirea și condamnarea răului, de care — durere — nici biserica noastră dreptmăritoare, cu unii dintre conducătorii dela cârmă și mai mici, n'a fost ferită. Să se curețe din temelie biserica, să se tragă la răspundere toți aceia, cari au rătăcit pe căi necinstite, făcându-se „luda” neamului și-ai lui Christor. Să fie delăturați toți aceia, cari chemați la muncă, au precepușit cu darul care-l aveau, ori s'au făcut vinovați de alte păcate grele, iar de altă parte să se scoată în lumină muncitorii cinstiți și vrednici.”

Gaz. Trans.

Reușita strălucită a asentărilor. Cele trei contingente chemate sub drapel au răspuns chemării Consiliului dirigent fără șovăire și cu cea mai mare însuflețire.

Asentările au decurs în ordine și au avut succes desăvârșit. Tinerii s'au prezentat la asentări ca la sărbătoare, în cântece de veselie.

Aceasta dovedește că spiritul bolșevist n'a putut învenina sufletul curat al poporului român, că zădarnică a fost truda și intriga guvernului maghiar de a sparge rândurile solidare ale românilor și a zădarnici prin bolșevism succesele strălucite politice ale românilor.

Aviz. Resortul cultelor și instrucțiunii publice, face cunoscut că dl Virgil Crăciunaș, student tehnic, a fost admis, fără examen, se urmeze cursurile, ca extern în seria elevilor admiși în urma concursului ținut la școala de șosele. Dsa este poftit să se prezinte la cursuri.

Notă. Ministrul de instrucție aduce la cunoștința studenților, că deschiderea căminului studentesc și a universității din București s'a amânat pe ziua de 13 Martie n. din cauza tifusului ecsantematic care grasează în București și a lipsei de alimente și de lemne. Până la 1 Martie se vor putea lua măsuri pentru înlăturarea tuturor neajunsurilor.

Nr. 631/919. **Aviz.** Vă rugăm ca în legătură cu apelul referitor la deschiderea cursurilor de finanțe să publicați în coloanele ziarului Dvoastră, că ascultătorii de cursuri să-și aducă cu ei în 1 Martie a. c. nou și hainele trebuincioase de pat, căci C. D. R. le poate pune la îndemână numai localități și paturile necesare provăzute cu saltele de paie. Pentru popotă (menză) s'au făcut toți pașii trebuincioși. Sibiu, 19 Februarie 1919.

Și ungurii pentru România mare. Locuitorii maghiari din comuna Oláhujfalu (Județul Făgăraș) în frunte cu preotul reformat Tövissi József și Szöke Gergely, director la școala de stat au iscălit o adresă către Consiliul dirigent român, în care declară, că se supun întru toate dispozițiilor și ordonanțelor emenate dela guvernul ardelean român.

Caz de moarte. Primim spre publicare: Subscrisa cu inima înfrântă de durere aduce la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților cumcă mult iubitul și adoratul său soț Nicolae Petru vice-protopop onorar, paroh gr.-cat. al Gurghiului, după un morb scurt, împărțit cu ss. taine ale muribunzilor și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în 14 Februarie 1919, la 4 și jum. ore după amiază în etate de 75 ani având 48 ani de căsătorie și 47 de preoție. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre veșnică odihnă Luni în 17 Februarie la 1 oară după amiază. Rugați-vă pentru el. — Gurghiu, la 15 Februarie 1919.

Neconsola soție: Clara Petru n. Weber.

Congresul preoților. În speranța că situația politică se va lămurii în scurtă vreme astfel, ca la congresul preoțesc să poată participa mai cu ușurință și reprezentanții preoției din dieceza Aradului și Caransebeșului, prin aceasta se comunică tuturor celor interesați, că ținerea congresului preoțesc, convocat la Sibiu pe 20 și 21 Febr. st. v. a. c., se amână cu două săptămâni, fixându-se zilele de Miercuri 6/19 și Joi 7/20 Martie 1919.

Rugăm toate ziarele să binevoiască a reproduce acest comunicat, iar pe domnii referenți, cărora li s'au încredințat elaborarea proiectelor necesare spre a servi ca bază la discuția singuraticelor puncte dela ordinea zilei, îi rugăm să trimită lucrările lor cu 10 zile înainte de deschiderea congresului. Tot în acest termin să se anunțe participarea la ședințele congresului.

Convocătorii congresului preoțesc.

Publicație. Pentru posesorii de cai se publică următoarele: În 24 Februarie st. n. începe conscrierea cailor din proveniența fostelor armate austro-ungare și germane prin comisii mixte compuse din delegați ai comandantului trupelor din Transilvania, ai Consiliului Dirigent și ai comandamentului teritorial A. B. U.

Tot deodată se vor cumpăra și cai prășiți de particulari. Cumpărarea acestora se va face după învoială și vitele se vor plăti în bani numărați.

Proprietarii sunt deci invitați ca cu ocazia acestor remontări să prezinte și cailor proprii în etate dela 4—12 ani pentru a putea fi eventual vânduți.

Ziua și locul funcționării comisiilor să vor publica din partea preturilor. Comandamentul teritorial A. B. U. Sibiu.

Din Orăștie. În ziua de 72/20 Ian. s'au întrunit în Orăștie preoții și învățătorii acelui protopopiat. Învățătorii, sub conducerea dlui director școlar C. Baicu, au luat hotărârea de-a chema la un sfat mai mare pe toți învățătorii din comitatul Hunedoarei. Acest sfat s'a și ținut în 19 Ianuarie st. v. luând parte învățătorii români de amândouă confesiunile. Cea mai însemnată hotărâre adusă a fost înființarea uniunii tuturor învățătorilor din comitatul Hunedoarei, în fruntea căreia a fost ales dl C. Baicu ca președinte și un consiliu de 15.

Bani în loc de timbre. Ordonanța Nr. 577, dată de resortul finanțelor, scoate din circulație timbrele tipărite de statul ungar. Toți banii de timbre pe acte publice sunt a se plăti de azi încolo tot în bani la oficiile, unde se înaintează actele. Oficiile acestea vor avea să transpună percepătorilor la sfârșitul fiecărei luni toate sumele încasate din taxele de timbre. Cei ce își trimit actele prin poștă, au să plătească competențele la percepătorul cel mai de aproape, care va dovedi plățirea pe act.

Colonelul Verzea osândit la moarte. Vineri în 21 Februarie la orele 11.39 a. m. Curtea marțială a Corpului 2 de armată a adus în procesul Verzea cu toate voturile, următoarea sentință:

Condamna la moarte pe colonelul în rezervă Victor Verzea, fost director general al poștelor și degrađațiune militară.

Se știe că colonelul Verzea a fost acuzat de trădare. În cursul războiului României, el ar fi vândut planurile României armatei germanilor și-ar fi reținut telegramele, pe cari trebuia să le trimită în cea mai mare grabă.

Jefuirea unui tren. Trenul de persoane care plecase în zilele trecute seara din Budapesta spre Viena a fost oprit în stația Almásfűzítő de o bandă de 120 soldați armați. Soldații au jefuit pe toți călătorii de bani și obiectele de preț ce aveau la dânsii, apoi au prădat vagoanele și în urmă au lăsat trenul să plece mai departe. Bandiții s'au împrăștiat în urmă, luându-o în diferite părți. S'a telegrafiat îndată la Győr, unde jandarmeria a reușit să aresteze 18 dintre soldații jefuitori.

Dare de seamă. Sărbându-și junele Nicolae Nicoară din Beșa în ziua de 20 Ianuarie v. 1919 cununia cu juna Galina Moldovan, la îndemnul parohului local Ambrosiu Suciu în locul jocului miresei s'a făcut o colectă pentru orfanii preotului Ioan Opreș din Cristriș, care a avut rezultatul de 29 cor.

În ziua de 25 Februarie a. c., tinerimea țăranilor din Beșa a aranjat o petrecere împreună cu producțiune teatrală, organizată de parohul Ambrosiu Suciu, cu scopul ca din venitul curat să se înființeze un fond pentru clopote. La această petrecere s'a încasat ca venit curat suma de 332 cor., care s'a depus la bancă ca bază la înființarea numitului fond.

Au binevoit a oferi peste prețul de intrarea următorii: A. Suciu, paroh 19 cor., G. Suciu, paroh 10 cor., I. Nemess ingineri 8 cor., I. Oltean inv. 5 cor., L. Gavrilă 4 cor., N. Popa 1 cor., Căroră li-se aduce mulțămintă publică.

Cu ocaziunea numitei petreceri la miezul nopții parohul local iarăși și-a ridicat glasul său în numele orfanilor preotului Ioan Opreș și a mai întreprins o colectă.

S'a încasat total suma de cor. 124.88, plus 29 cor. dela jocul miresei cor. 153.88. Care sumă se va admistra la cassa arhidiececană spre competența afacere, iar contribuenților le aduce mulțămintă publică în numele orfanilor.

A. Suciu, par.

Scrisori deschise! Pentru a ușura munca împreună cu censurarea scrisorilor date la poștă, publicul va face bine ca scrisorile să le dea poștei în plicuri deschise.

Cum vin trenurile la Sibiu? Din luna Februarie începând, trenurile circulează precum urmează:

1. Sibiu — București pleacă ora 5.44 p.m.
2. București — Sibiu sosește „ 11.00 a.m.
3. Sibiu — Copșa-mică pleacă „ 6.20 a.m.
4. „ „ „ 4.02 p.m.
5. Copșa-mică — Sibiu sos. „ 11.35 a.m.
6. „ „ „ 10.05 p.m.
7. Sibiu — Vințul de jos pleacă „ 8.00 a.m.
8. Vințul de jos — Sibiu sos. „ 7.30 p.m.
9. Sibiu — Cîsnădie pleacă „ 5.23 a.m.
10. Cîsnădie — Sibiu sosește „ 7.04 a.m.
11. Sibiu — Căneni pleacă „ 7.04 a.m.
12. Căneni — Sibiu sosește „ 10.30 a.m.
13. Sibiu — Sighișoara pleacă în fie-care Luni, Mercuri și Vineri 7.43 a.m.
14. Sighișoara — Sibiu sosește în fie-care Marți, Joi și Sâmbătă 7.00 p.m.

Inaintarea Francezilor în Rusia.

Armatele generalului Denikin cari luptă în Caucaz au ocupat Ubihiat și au atins marginile Mării Caspice. În 12 zile generalul Denikin a înaintat cu 350 verste, a făcut 31.000 prizonieri, a prins 95 tunuri 8 trenuri blindate, 30 verste de cale ferată. Armata roșie care număra aproape la 100.000 oameni, a fost zdrobită. Generalul Berthelot, comandantul trupelor franceze din Orient a sosit la Odesa, venind din Constanța pe bordul unui contratorpilor. Generalul Iudenici cuceritorul Erzerumului, acum organizează o armată de mai multe sute de mii de oameni, cu scopul stărpirii bolșevismului.

Dr. Ittu medic practic universal și dentist

s'a reintors acasă și ordonează zilnic
Sibiu, strada Cîsnădiei Nr. 36.

O femeie inteligentă

cu pricepere în conducerea economiei
află loc imediat la un preot văduv,
pe lângă condiții favorabile. Adresa
la Administrația „Gazetei Poporului“.

Concurs.

În comitatul Târnavi-mici cercul Hosuseului comuna mare Bolcaci prin această public concurs la postul de medic comunal pe lângă următoarele emolumente și anume:

1. Plată lunară anticipativă din 1600 cor. anuală 133 cor. 34 filleri, solvită prin perceptoratul din Diciosânmărtin, ca solda începătoare.

2. Din partea comunei adaus personal la an 500 cor.

3. Quartir în natură.

4. Rescumpărare pentru vizitarea morților (halotkénlési di) și pentru vizitarea carnei tăiată în fleșerii anual 4◇ org. lemne de foc.

5. Pentru vizitarea morboșilor taxa statuară și din 5—5 ani un adaus anual de 200 cor. în patru rânduri.

Provoc pe toți domnii medici cari reflectează la acest post să binevoiască în sensul legii din 1908 artic. XXXVIII § 7 a-și înainta cererile lor subscrisului oficiu pretorial, dintre reflectanți aceia cari sunt în serviciu prin șefii săi, până în 4 Aprilie 1919. — Alegerea se va ținea în comuna Bolcaci.

Hosusău, 1919 Februarie 17.

Gregoriu Simon
m. com. cerc.

133 2—3

Dactilografă

130 2—3

cunoscând perfect limba română, caută loc la un birou. Administrația ziarului „Gazeta Poporului”.

Caut pentru birou

o persoană care știe scrie cu mașina și posedă toate trei limbile țării în scris și cetit. Ofertele sunt a se trimite la: Fabrica de mașini

132 2—2

And. Rieger, Sibiu.

Se află de vânzare un cal

Moga, Holzgasse 23, Sibiu.

128 3—3

ANUNȚ!

Dacă aveți trebuință de tot felul de

MĂRFURI

trimiteți adresa D-v. exactă și veți primi

„Gazeta Poporului”

publicație specială pentru răspândirea mărfurilor, direct dela producători cu prețurile originale, în schimbul abonamentului de 8 lei pe an. 131 2—5

Director: **Gh. Diaconescu,**
Cordăreni-Dorohoi.

Regatul României.

Ministerul de finanțe.

Datorie publică.

Imprumutul național 5% în bonuri de tezaur din 1919

emis prin Consiliul Dirigent, resortul finanțelor. Sibiu.

Prospect.

În virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919.

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiunilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Bănătuului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 5000, 1000, 5000 și 10.000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faximile semnăturile Ministrului de finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și cațiuni la toate casele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gaj) la casele publice (cassierile instituțiilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plata pământurilor parcelate, conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5% la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursa aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în lei, pe paritatea, ce se va stabili între lei și coroane. Se garantează însă detentorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul român își rezervă dreptul de a denunța acest împrumut în întregime sau parțial înainte de termenul fixat și în urma unei publicațiuni speciale prin „Monitorul Oficial” cu șase luni de zile înainte de data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi, se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Consiliul dirigent, resortul finanțelor.

Șeful resortului: **Dr. AUREL VLAD** m. p.

Bonurile de tezaur ne reprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și ne reprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi reductibile.

În locul bonurilor de tezaur rulate, distruse, sau furate, se vor libera proprietarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu Nr. 3380 din 15 Noiembrie 1918. Cunoștința de dispozițiunea acestei legi se poate lua la locurile de plată.

CONDIȚIUNILE DE SUBSCRIERE.

În baza prospectului de emisiune, subscrierea la împrumut cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- a) la băncile românești,
- b) la băncile săsești,
- c) la perceptorate,
- d) la direcțiunile financiare,
- e) la prefecturi și preturi,
- f) la alte instituțiuni și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sunt datate de mai înainte, sau inclusive 1 Octombrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la sumă, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriitorului i-se va liberă o chitanță, constatând subscrierea și efectuarea vărsământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanță plătirilor, la locurile de subscripțiune.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale se vor elibera cel mai târziu la 1 Iulie st. n. 1919.

S'a înființat o nouă tipografie:

CARPAȚII Tipografia „GAZETEI POPORULUI”

în Sibiu, Strada Urezului (Reisbergasse) Nr. 41.

cum vii dela gară la dreapta, în față cu biserica Ursulinelor.

Primește să lucreze tot felul de tipărituri, precum: cărți, broșuri, reviste, gazete și apeluri etc. Tot asemenea facturi, scrisori, plicuri, cărți postale, bilete de logodnă și de cununie, bilete de vizită, anunțuri funebre, invitări la petreceri, bilete de intrare și tot felul de protocoale, bilanțuri și acții de-ale băncilor.

Rugăm pe toți cari voiesc să tipărească ceva, a se adresa la tipografia „Carpații” cu toată încrederea.

Semnăm cu stimă:

Tipografia „CARPAȚII”